

Dosarul nr. 3ra-953/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, prin intermediul avocatei Natalia Covaliov,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actelor de inspecție și obligarea restituirii sumei bănești încasate suplimentar pentru devamarea mărfii importate,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 19 aprilie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată ”Sorinlux” a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, solicitând anularea actelor de inspecție și obligarea restituirii sumei bănești încasate suplimentar pentru devamarea mărfii importate.

În motivarea acțiunii a menționat reclamanta că a importat mărfuri cu achitarea plăților vamale și prezentarea documentelor corespunzătoare, însă declarațiile vamale nu au fost validate de organul vamal, fiind emise actele de inspecție din 20 martie 2018, 21 martie 2018, 29 martie 2018 și 02 aprilie 2018 la declarațiile vamale nr. 2070I20254, 2070I20678, 2070I23405, 2070I24226 și solicitate spre prezentare documente suplimentare care nu au nici o relevanță la stabilirea valorii în vamă a mărfurilor.

A susținut că valoarea în vamă anunțată este veridică și este confirmată prin actele comerciale, foaia de trăsură, contractul, factura comercială, dispoziția de plată, certificatul de origine, parking list. Dacă autoritatea vamală pune la îndoială autenticitatea acestor date, atunci este în drept să determine valoarea în vamă a mărfii prin metodele prevăzute de lege, confirmând prin probe divergențele invocate. În cazul în care în urma îndeplinirii declarației vamale conform metodei I, colaboratorul vamal a considerat că a existat o încălcare, acesta din urmă trebuia să argumenteze încălcările depistate și să prezinte probe în acest sens, ceea ce nu a făcut. Autoritatea

vamală este în drept să determine valoarea în vamă în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant nu sunt veridice. Faptul că alte întreprinderi declară alt preț al mărfii nu poate fi pus ca bază pentru alte mărfuri, deoarece la determinarea similitudinii mărfurilor se iau în considerație următoarele caracteristici: calitatea, existența mărcii comerciale, reputația pe piață, țara de origine, producătorul. Susținea că autoritatea vamală nu a prezentat nici o probă care ar confirma că producția importată de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” are aceeași calitate ca și mărfurile importate de alți agenți economici.

Reclamanta a solicitat anularea actelor de inspecție din 20 martie 2018, 21 martie 2018, 29 martie 2018 și 02 aprilie 2018 la declarațiile vamale nr. 2070I20254, 2070I20678, 2070I23405, 2070I24226 și obligarea restituirii sumei de 270677,81 lei, încasate suplimentar pentru devamarea mărfii importate (f.d. 2-3, vol. I).

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux” a fost respinsă drept neîntemeiată (f.d. 103).

La data de 12 noiembrie 2020 avocatul Covaliov Natalia, în interesele apelantei SRL „Sorinlux”, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 05 noiembrie 2020, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 173, vol. I).

Prin decizia din 18 mai 2021 Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Covaliov Natalia în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Sorinlux” împotriva hotărârii din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sînt aplicabile dispozițiile pct. 73 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, ce prevăd că dacă există îndoieli privind exactitatea informațiilor sau a documentelor furnizate pentru determinarea valorii în vamă, organul vamal poate solicita importatorului să prezinte justificări suplimentare, inclusiv documente sau alte evidențe. Dacă informațiile și documentele prezentate nu sunt în măsură să dovedească exactitatea valorii în vamă declarate, organul vamal are dreptul să refuze determinarea valorii în vamă pe baza prețului de tranzacție. Înainte de a lua o decizie finală, biroul vamal comunică importatorului, în scris, la cerere, motivele refuzului. În același mod se procedează și în cazul în care importatorul nu prezintă, în termenul stabilit, documentele solicitate de organul vamal.

Raportînd normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar a constatat că solicitarea actelor suplimentare de către organul vamal este prevăzută de lege și este necesară pentru a stabili transparența tranzacțiilor economice import/export. Or, în cazul în care declarantul prezintă informații sau acte suplimentare solicitate de autoritatea vamală și ca urmare a examinării acestora, suspiciunile privind veridicitatea valorii în vamă declarată este înlăturată, ultima va accepta această valoare. Contrar celor menționate, reclamanta nu s-a conformat cerințelor organului vamal și nu a prezentat integral setul de acte solicitate, suspiciunile ce planau în jurul veridicității metodei alese și valorii declarate nefiind eliminate.

La 25 mai 2021, avocata Natalia Covaliov a depus, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, recurs motivat împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului, a indicat motive de fapt și de drept ce nu se referă la circumstanțele speței, motiv pentru care, prin încheierea din 10 noiembrie 2021, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a amânat examinarea admisibilității recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, prin intermediul avocatei Natalia Covaliov împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, pentru data de 17 noiembrie 2021, acordând recurenteii termen pînă la 15 noiembrie 2021 inclusiv, pentru prezentarea cererii de recurs care să corespundă cerințelor stabilite la art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2), cu indicarea circumstanțelor de fapt și de drept pertinente speței și care să conțină dovada recepționării recursului de către Curtea de Apel Chișinău.

Pe 12 noiembrie 2021, avocata Natalia Covaliov a depus, în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, cerere de recurs motivat împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, ce corespunde cerințelor stabilite de art. 244 alin. (2), art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (2), cu indicarea circumstanțelor de fapt și de drept pertinente speței, solicitînd casarea deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii astfel cum a fost formulată. Respectiv, cererea de recurs a fost depusă la data inițială.

La 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ, act legislativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 17 august 2018, nr.309-320.

Potrivit prevederilor art. 257 alin. (1) Codul administrativ, actul legislativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art.258 al.(3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reține că, procedura administrativă a fost inițiată pînă la data intrării în vigoare a Codului administrativ.

Respectiv, prin derogare, în temeiul art. 258 alin. (3) Codul administrativ, examinarea apelului se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod, or, conform art. 195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 mai 2021. Astfel, motivarea recursului depusă la 25 mai 2021 este în termen.

La 21 septembrie 2021, în adresa intimatului Serviciul Vamal Centru a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Astfel, pe 8 octombrie 2021, intimatul Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia drept inadmisibilă.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, prin intermediul avocatei Natalia Covaliov, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în

special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, prin intermediul avocatei Natalia Covaliov.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Sorinlux”, prin intermediul avocatei Natalia Covaliov, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu